

22-140-01151

**Naše práva a budúcnosť 2 "Realizované s finančnou podporou Fondu
na podporu kultúry národnostných menšín"**

**Ternipe - združenie pre rómsku mládež na Slovensku a v Maďarsku
(Záhradná 414, 980 42 Rimavská Seč, Telefón: 0918 741 045
www.ternipe.sk)**

Odborný garant: Gábor Bernáth

The background of the image is a horizontal split of blue (top) and green (bottom). In the center is a red wheel with 24 spokes, a symbol associated with the Hungarian Roma community. Overlaid on this is the text:

*SZLOVÁKIAI
MAGYAR ROMA
HŐSÖK*

Czinka Panna

(1711 – 1772)

Már 9 évesen olyan tisztán hegedült, hogy a szépreményű gyermeket több gömöri földbirtokos saját költségén Rozsnyóra küldte, hogy ott hegedűjátékát tökéletesítsék. Elsősorban földesura, Lányi János támogatta.

A kis Pannát a jeles városi karmester oktatta, s így rövid idő alatt rohamos haladást ért el a hegedűjátékban, a hangszerelésben és a zeneszerzésben. Tizenkét éves korára bámulat tárgya lett a muzsikája. Tizennégy éves korában férjhez ment egy nagybögön (akkori megfelelője a viola da gamba) játszó ügyes cigányzenészhez.

Nagybögös férjével és zenész sógoraival együtt ő alapította 1728-ban az első ismert, híressé vált magyar cigányzenekart. Czinka Pannáé volt az első igazi cigánybanda, amelyben két hegedűs (egyikük a primás, a másikuk a kontrás), egy cimbalmos és egy bögös játszott. Hírük napról napra terjedt, ünnepekre 20-30 mérföldről is hívták őket muzsikálni.

Földesúr patrónusuktól házat és telket kaptak, és kétéves időközönként új vörös ruhát. Panna volt az első hegedűs, és amikor nem zenéltek, ellátta a háztartást és segített főállásban kovácsmester férjének a műhelyben. A kortársak szerint rövid pipát szeretett szívni, amelynek hossza nem zavarta a hegedülésben.

Az ezernyolcszázas években gróf Fáy István és Káldy Gyula adták ki Czinka Panna műveit (A régi magyar zene kincsei c. gyűjteményben), ezek azonban sajnos nem eredetiek, köztük a híres Czinka Panna-nóta sem. A legenda szerint az ő műve a Rákóczi-induló, de az is csak a 19. század elején, jóval halála után keletkezett. Nem maradt fenn hiteles műve. Fáy gróf egyéb tekintetben is legendateremtő volt: feltűnő szépségű, drágakövekkel díszített ruhájú cigány asszonynak írta le Pannát, akinek Amati-hegedűje volt.

Végakarátának megfelelően férfiruhában, kedvenc hegedűjével és pipájával együtt temették el 1772-ben a gömöri temetőben.

Greguss Imre Cinka Panna című festményének képeslap-reprodukciója

Július Váradi

(1946-2015)

Rimaszombatban született 1946-ban. Rimaszécsen élt zenész családjával.

7-en voltak testvérek, ő volt a legnagyobb. Fiatalsága nagy részét a cigánysoron töltötte, majd szülei később családi házat vettek, ami akkoriban elég nagy kiváltságnak számított. Gyermekkorára mindig is büszkén és örömmel emlékezett vissza.

Tanulmányait a rimaszécsi Alapiskolában kezdte, 8 osztályt sikerült kijárnia, majd ezután a feledi Zeneiskolában folytatta tanulmányait, ahova már 8 évesen beírátták. Később tervei megvalósításához kötelező volt a konzervatórium, amit sikeresen el is végzett.

Fiatal korában besorozták, viszont harc helyett a katonai zenekar tagjaként és szervezőjeként szerették volna, hogy tevékenykedjék.

Annyira szegény családban nevelkedett, hogy sokszor utazásaihoz a vonaton hegedülve szerezte meg a vonatjegyre valót. Viszont kitartásának és a zene szeretetének köszönhetően gondoskodott róla, hogy az anyagiak többé ne okozzanak gondot sem neki, sem családjának.

Július Váradi, mint hegedűművész

Igazi roma vér futott ereiben, szerette, és hallgatta a roma zenét, viszont szíve a komoly zenéhez húzott igazán. A hegedű volt a mindene, az egyetlen kincse. A Szimfonikus zenekar tagja volt, az első sor második széken foglalt helyet.

Helyek ahol megjelent, mint hegedűművész:

- 1. Jozef Gregor Tajovský Színház, Besztercebánya:
Ide volt pályázati lehetőség, azonban megállította az, hogy nem volt konzervatóriumi végzettsége. Annak elvégzése után már felvették.
- 2. Kassai Thália Magyar Színház:
Következő állomásának ezt a színházat szemelte ki, ami jó döntésnek bizonyult, hisz itt ismerte meg feleségét, a híres operaénekesnőt, Sonia Karssayovát, aki később Sonia Váradiová lett.

Sonia Váradiová

- 3. Irak fővárosában, Bagdadban is volt, ahol a Szimfonikus zenekarral léptek fel.
- 4. Dél-Korea olimpiai megnyitójára is meghívást kapott a szimfonikus zenekar.
- 5. Gran teatre del liceu- Barcelona: Meghallgatást hirdetett a színház. Kapva az alkalmon, elküldte egy kis lemezen, hogyan játszik a hangszeren, és felvételt is nyert. Ekkor 30 éves volt, és élete hátralévő részét feleségével itt töltötték a színházban, Barcelonában.
- Halála előtt azt mondta, ott temessék el, ahol született, ezért síremléke a rimaszécsi temetőben van elhelyezve.
- Képeslapok, amiket szinte mindig küldött temérdek mennyiségben, egyik ezek közül:

Síremléke a rimaszécsi temetőben

Tibor Szitai

(1952)

Rimaszombatban született 1952-ben, Rimaszécsen élt zenész családjával. Ott végezte az alapiskolát, majd Rimaszombatba ment zeneiskolába. Bátyjával, Jóskával jártak zenélni különböző rendezvényekre és lagzikba.

Nyolcan voltak testvérek, 6 fiú és két lány. Tanult zenészek voltak.

Ez a zenei gyökér nagyon mélyre nyúlik vissza, ugyanis az ő apukája idősebb Szitai Árpád egykor rangos embereknek muzsikált a Csízi fürdőben. Anyukáját Szitai Piroskának hívták. Testvérei között volt egy ikerpár is, akik kísérték apukájukat zenei karrierjében. A gitár és a hegedű nem volt ismeretlen számukra. Ő főméltósága Vitéz Nagybányai Horthy Miklós (akit csak így lehetett megszólítani) keresztgyerekeivé fogadta az ikreket, mivel gyakran megfordult a Csízi fürdőben. Szegény családban nőtt fel, a zene volt az, ami örömet és fényt vitt a szürke hétköznapiakba.

Felesége: Szitai Anna , Gyerekei: Richard Szitai, Hajnalka Szitaiová

Pályafutása

A hangszer, ami a legkedvesebb volt szívének, a klarinét volt . Egyszer úgy döntöttek, hogy nagyobb sikert szeretnének elérni. Zenekart alapítottak a Rimaszécsi helyi szövetkezetben (JRD - Jednotné roľnícké družstvo), ami 1985-ben alakult meg, és mindenki csak úgy ismerte őket, hogy a Rimaszécsi JRD Cigányzenekar. A zenekar az énekessel együtt 6 tagból állt, közülük:

- Szitai Tibor – Klarinét
- Szitai József- Hegedű, primás (testvére)
- Váradi Géza-Cimbalom
- Váradi Július- Brácsos, hegedű (az apósa)
- Balog Jenő- Nagybőgő

Nagyon sok rendezvényre, illetve lagziba voltak hivatalosa a környező falvakba, mint pl. Simonyi, Rimaszombat, Nagybalog, Szentkirály, Dunaszerdahely, Gombaszög stb. Nyitrán részt vettek egy folklór fesztiválon, Tornalján a Május kertben léptek fel, ahol régen a mozi egy zsrna előzte meg ami egy híradónak felelt meg, és abban is mindig szerepeltek. A zenekar kísért olyan nagy neveket is, mint Kovács Apollónia, Talabér Erzsébet, Koncz Gábor.

PhDr. Kökény Béla

(1956-2021)

1956-ban született, egy zömében romák által lakott településen, a rimaszombati járási Cakóban. Zenész családból származott. Az érettségi bizonyítvány megszerzése után archeológus szeretett volna lenni, de különböző okok miatt nem sikerült neki. Hosszú évekig segéd munkásként dolgozott különböző építkezéseken Szlovákiában és külföldön. Szociális munkás végzettségét a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetemen szerezte. A képzőművészetnek, a politikának és a helyi aktivizmusnak szentelte magát.

1995 és 2005 között a rimaszombati járási hivatalban dolgozott szociális munkásként. Pályafutása alatt sajnos elvesztette látását, azonban ez sem állította meg abban, hogy tovább tevékenykedjen, és másokon segítsen.

Tagja volt a Roma Polgári Kezdeményezésnek (ROI), később átigazolt a Roma Intelligencia az Együttélésért (RIS) párthoz, politikai pályafutását pedig a Roma Koalíció Pártjában (SRK) fejezte be.

2017-ben indult a Besztercebánya megyei elnöki posztjáért, majd visszalépett. 2021 márciusában hunyt el.

Lakatos Hajnalka

(1993)

Nyugat szlovákiai Kürtről származó magyar-német szakos tanár, aki a rozsnói Egészségügyi középiskola pedagógusa és a Gömöri Romológiai Kutató- és Kulturális Központ munkatársa.

Már kiskorától tudta, hogy tanár szeretne lenni, így magabiztosan lépte át a Selye János Egyetem kapuit, ahol a megfelelő tudás megszerzése után elkezdte a pályafutását. A tanítási módszere a szeretet és a szigor. Fontosnak tartja, hogy a gyerekek az iskola falain belül is érezzék a törődést, a szeretetet és a biztonságérzetet, amit otthon is megtapasztalhatnak.

A Selye János Egyetemen töltött évei alatt ismerkedett meg barátjával, Hugyár Zoltánnal, aki szintén pedagógusként végzett magyar-történelem szakon és aki Gömöri Romológiai Kutató- és Kulturális Központ vezetője.

Lakatos Hajnalka magyarnak és romának egyaránt példaképe. Meggyőződése, hogy ha az ember önazonos, akkor nem éreztetik vele, hogy más és kinyílnak előtte a kapuk. A roma gyerekek csillogó szemekkel néznek fel rá, amikor belép az osztályterembe, mivel örömmel és inspirációval tölti el őket az, hogy a magyar tanáruk a szorgalmával és a kemény munkájával felvételt nyert egy középiskolai pedagógus pozícióra, ahol a többi tanár tiszteletét és szeretetét is sikerült elnyernie a igyekezetének és a kedves mosolyának hála. Amellett, hogy nagyszerű tanár büszke roma is, aki ha lehetősége adódik rá mindig szakít időt arra, hogy felszólaljon a felvidéki magyar ajkú feltörekvő fiatalok érdekei mellett. Fontos számára, hogy megváltoztassa a romákról kialakult negatív képet az emberek szemében és, hogy bebizonyítsa a bőrszíntől függetlenül egyenlő bánásmód jár mindenki számára.

*A Gömöri Romológiai Kutató- és
Kulturális Központ logója*

Lázók Béla

Lázók Béla 54 éves, a Tornalja melletti Szárnyában él. 18 éves kora óta foglalkozik erősporttal, konkrétan testépítéssel. Ekkor súlykategóriájában régióbajnok lett. Évekkel később hallgatott barátaira, a tornaljai Big Bull Club tagjaira. Áttért az erőemelésre, ahol idővel kiváló eredményeket ért el. Nyolcszoros Európa-bajnoki címére büszkélkedhet, 2018-ban pedig a magyarországi Egerben (Jáger) rendezett világbajnokságon is diadalmaskodott. Nyilvánvalóan ez az igényes sport nem kímélte az egészségét, főleg a térdét, és bizonyos egészségügyi problémák után kénytelen volt kihagyni a „guggolást” az erőemelésből. Jelenleg csak fekvenyomáson és holthúzáson fut.

Az eredményekhez különféle díjak és elismerések jártak. Amellett, hogy már nagy kupa- és éremgyűjtemény van otthonában, 2017-ben Tornalja polgármesterének díját is kiérdemelte, a következő két évben pedig az OZTK Rimavská Sobota legmagasabb kitüntetését vehette át, mint az „év sportolója”. Egy újságcikk is készült róla, melyben kiemelte, hogy a romáknak nem könnyű ilyen eredményeket elérni. Rendszeresen kell edzeni, óvatosan étkezni, befizetni a nevezési díjat, kifizetni az utazást és a szállást. Saját bevételéből nem tudta megtenni, ezért hálás szponzorjainak, munkáltatójának, az LVD Tornaljának, barátainak és kollégáinak, akik rendszeresen segítenek neki anyagilag is. Személyes rekordja a már említett kor- és súlykategóriában 190 kilogramm fekvenyomás és 255 kilogramm holthúzás.

Szajkó Ferenc

A füleki Szajkó Ferenc, erőemelő és edző tíz éve foglalkozik hátrányos helyzetű gyerekek segítségével. Az erőemelő klubban a pártfogoltjai kiváló sporteredményeket érnek el hazai és külföldi versenyeken. Az edzői munka mellett mentorként is támogatja a diákokat abban, hogy elvégezzék a középiskolát.

Szajkó Ferenc szerint a füleki FTC erőemelő klub nem egyszerűen sportklub, bár számos világbajnoki és Európa-bajnoki címet nyertek el az általa felkészített fiatalok, hanem olyan közösséget, csapatot épít a diákokból, amelynek tagjai az edzőtermen kívül is segítik egymást. Szajkó arra ösztönzi őket, hogy a sport mellett a tanulásra is figyeljenek, szakmát szerezzenek. Büszke arra, hogy a klub növendékei elvégzik a középiskolát és valamennyien munkába is állnak, és példaértékű családi életet élnek. Ugyanakkor nagy segítség lenne, ha a hátrányos helyzetű gyerekek számára működne egy olyan tehetséggondozó mentorprogram, mely a tehetséges sportolók felkarolását, kinevelését támogatná, összekötve ezt a középiskola elvégzésével.

Hugyár Attila

Hugyár Attila Sajógömör nagy primása.

Már gyerekkora óta szereti és élvezi a zenélést. Egész életét a zene öleli körül. Elmondása alapján rengeteg hangszeren tud játszani, mint pl.: cselló, hegedű, bőgő, combalom, brács, kislefuvola, dobhangszerek, zongora, furulya valamint egy egyszerű kanállal mint a régi cigány emberek is fergeteges mulatságot tud létrehozni. Minden hangszert a soroltak közül elsajátított magának, tanára segítségével Kis Istvánnal. Aki az édesapja jó barátja volt, és a család tagja. Semmilyen iskolai végzettsége nincs, mégis ő a primások egyik legjobbjára.

Példaképei gyerekkorában a nagypapa volt. Mivel ő volt az egyedüli, aki a családjukból kitűnt, feltűnő zenei tehetsége miatt. Amit Attila szerencsésen örökölt. A zene a vérében van már, tehetséges családja által. Amire ő büszke is. Mindent a mérhetetlen szorgalmának és családjának köszönhet.

- Hugyár Attila szájából (2002. 9. 15):

„Akkoriban egy külföldi itthon levés szakasza következett. Részt vettem egy közmunkai projekten. Ez által takarítottam a kultúrházat és környékét, hogy szép legyen, és méltóképpen fogadjuk a közönséget, erre az országos prímás versenyre. Természetesen, már akik jelen voltak tanult versenyzők, éppen próbát tartottak. Én közben végeztem a munkámat. Hát mit ad Isten, az egyik prímás a munkám közben megkérdezett engem, hogy én is felfogok-e lépni, és fogom-e képviselni a gömöri cigányokat ezen a prímás versenyen. Mondtam, hogy természetesen én is részt fogok rajta venni. Volt utána egy pár szakmai kérdés, hogy utána mivel fogok fellépni. Erre válaszoltam, majd a hátam mögött akaratlanul is meghallottam, hogy itt már olyan roma is felléphet, aki lapátot fog a kezében? Én erre okosan nem reagáltam, gondoltam majd a verseny alatt az Isten segítségével megmutatom mire vagyok képes, ha nem lapátot fogok, HANEM HEGEDŰT A KEZEMBEN. A prímás verseny végén nagy meglepetés érte őket, amikor megnyertem. Hozzá teszem, mikor épp a verseny produkciót adtam elő, megdöbbenek, hogy egy ilyen munkás cigány méltóképpen az ő szintükön is tudhat játszani úgy, hogy a zenei végzettségemről nincs semmi szakmai papírom. Ez által kivívtam a megbecsülést. Büszke vagyok arra, amiket elértem, a más cigányok nevében is.”

Molnár Géza „Sandrik“ (1937 -2008)

Molnár Géza „Sandrik“ (1937 -2008) A gömöri településen egykor számos zenész család tevékenykedett, köztük talán a leghíresebb Molnár Géza, becenevén „Sandrik“ és zenekara volt. Sandrik, a hegedű primás Alsókálosán élt és tevékenykedett, ám gyakran megfordult a budapesti Hagyományok Házában, de járt nála gyűjtőkörúton Agócs Gergely, valamint a Fölszállott a páva kategória győztes Parapács zenekar tagjai is. Zenekarának élén számos Vály-völgyi bálokon, lakodalmakon , keresztelőkön húzta a véget nem érő hallgatókat, juhásznótákat, csárdásokat, verbunkokat meg a többi szép, régi muzsikát. Sandrik írni-olvasni nem tanult meg. Ám a hegedű húrjainak és az ujjainak találkozásánál a zene mégis oly könnyedséggel, oly virtuozitással töltötte meg a szíveket, hogy azt bármelyik tanult, akadémiai művész megirigyelhette volna. Kivételes tehetségét élete során sikerült megmutatnia a budapesti Táncháztalálkozón, zenéjét sikerült rögzítenie a Zenetudományi Intézet archívumai számára, de sajnos, ma már ez nem sokat jelent. Nem jelent sem hírnevet, sem dicsőséget, sem megélhetést. Éppen ezért élete utolsó éveiben – számos muzsikustársához hasonlóan – ő is Innsbruck, Bregenz vagy Genf utcáin gyűjtötte össze az anyagi jövedelmét. Majd betegség által 2008. november 23-án, vasárnap hajnalban Molnár Géza „Sandrik” is beállt a felejthetetlen, hajdani gömöri cigányzenészek közé, s elfoglalta helyét a nagy, égi zenekarban. Kálosán 2019-ben emléktáblát helyeztek el Sandriknak és a kálosai zenésztársainak.

Váradi Béla (Posko Béla)

Gömörfüգében született (Füge, szlovákul: Figa) község Szlovákiában. Sokan voltak testvérek, már kiskora óta a zene iránt érdeklődött. Majd a későbbiekben Magyarországon kezdett el hangszeren tanulni. A brácsa hangszer volt az ami igazán megragadta. A brácsa, vagy más néven mélyhegedű, négy, kvint távolságra hangolt húrral. A vonós hangszerek csoportjának tagja, a hegedűcsalád része. Húrjai egy kvinttel vannak lejjebb a hegedűhöz, illetve egy oktávval feljebb a csellóhoz képest. Ebbe a csoportba tartozik még a nagybőgő is.

Tanulmányait követően otthon Füգében tökéletesítette tudását. Ezt követően zenész társaival megalkottak együttest ami 7 - tagból állt. Nagy sikere lett az együttesnek, környékbeli faluk, városok mind ismerték, és aktív hallgatóivá váltak az együttesnek. Idő közben megismerkedett Lakatoš Adelával akit feleségül vett, és született 5 gyermekük. Boldog házasságban éltek míg, Váradi Béla betegségben elhunyt. Élete során több ‘tanítványa’ is volt, akik minél több zenei tudást próbáltak elsajátítani Posko Bélától.

‘Ne feledd, amit szívből csinálsz, az élni kezd!’

Ravasz József

Ravasz József a dunaszerdahelyi járásban lévő Apácaszakállason született 1949. november 23-án. Felmenői cigány nemzetiségűek voltak, elődei híres zenészdinasztiák képviselői. Heten voltak testvérek. Apja egyszerű kétkezi munkás volt. Alapiskolába Apácaszakállason és Ekecsen járt. A dunaszerdahelyi Magyar Tannyelvű Gimnáziumban érettségizett. 1968-ban sorkatonaként 24 hónapot töltött a csehszlovák hadseregben, ahol elvégezte az altiszti iskolát és szakaszvezetői rangra emelték. Előtte azon töprengett, hogy a „Prágai forradalom” alatt elhagyja hazáját. Ennek oka elsősorban az volt, hogy cigány nemzetiségűként hivatalosan nem vállalhatta fel önmagát.

A 80-as évek végéig a kommunista társadalomban nem találta a helyét. A bársonyos forradalom a cigányok számára is új lehetőségeket kínált. Az úttörő munkából ő is kivette a részét. Az ország cigány lakta településein oroszlánrészt vállalt az egyes politikai és kulturális szervezetek alapításában.

Hivatását nézve főiskolai docens, romológus és szociális munkás. Diplomáját a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Szociáltudományi Karán szerezte, majd ugyanitt tett rigorózus vizsgát. A pozsonyi Szent Erzsébet Főiskolán doktori tanulmányait folytatva bölcsészdoktorrá avatták. 2012-ben habilitált és nyerte el a docensi címet. Napjainkban Dunaszerdahelyen és Szepsiben él és alkot, egyben a dunaszerdahelyi Romológiai Kutató és Módszertani Intézetet vezeti.

Önálló kötetei 2005 után:

- 2005 – A csallóközi romák indentitástudata, Szlovákiai Romák Író- és Művészeti Társasága – Dunaszerdahely (magyar-szlovák nyelvű szakirodalom)
- 2006 – Dunaszerdahely prímások és zenészdinasztiák, Szlovákiai Romák Író- és Művészeti Társasága – Dunaszerdahely (ismeretterjesztő szakirodalom)
- 2007 – Mesegaléria, Szlovákiai Romák Író- és Művészeti Társasága – Dunaszerdahely (magyar-roma-szlovák nyelvű tanmesék)
- 2009 – A Jóisten lehajtott feje, Szlovákiai Romák Író- és Művészeti Társasága – Dunaszerdahely (magyar-szlovák nyelvű válogatott versek)
- 2009 – Romák az irodalomban, Szlovákiai Romák Író- és Művészeti Társasága – Dunaszerdahely (magyar-szlovák nyelvű szakirodalom)
- 2013 – Selamit bárkái, Szlovákiai Romák Író- és Művészeti Társasága (magyar-roma-szlovák nyelvű misztikus tanmesék)
- 2016 – Kasza alá érett, Szlovákiai Romák Író- és Művészeti Társasága – Dunaszerdahely (magyar-szlovák nyelvű versek)
- 2017 – Életjelek, Szlovákiai Romák Író- és Művészeti Társasága – Dunaszerdahely (versek)
- 2018 – Versnapló, Szlovákiai Romák Író- és Művészeti Társasága – Dunaszerdahely (magyar-szlovák nyelvű versek)
- 2019 – A csoda én magam vagyok, Szlovákiai Romák Író- és Művészeti Társasága (magyar-szlovák nyelvű életrajzi regény)

Babindák István

- író, költő

Cigány

Ereidnek legmélyebb bugyaraiba
ott van a múlt!

Kocsikerekeidnek ritmusos zajába
lovadnak nyerítésébe önmagad vagy!
Patkók, csengők, amit erős kezed készített,
másoknak hoztak szerencsét.

Az öreg fa élő testéből vájt teknőbe,
más rakta kenyerét.
Te nyeltél, majd elmentél,
megtört arcodon szeretted volna érezni a fényt.

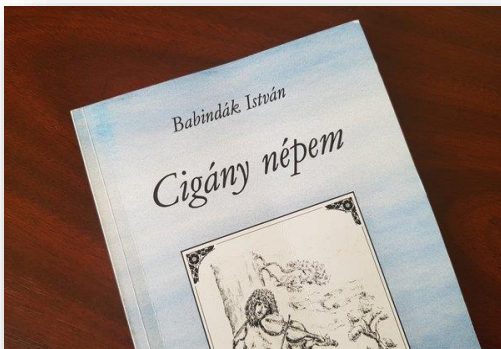
Megtapostad a könnyeiddel áztatott földet,
s új formákat készítettek kezeid.

Az ablakon kilopott illat volt fizetséged,
nincs már vályog, menned kell.

Hívtak, te mentél, hegedűd húrjain,
a vonó végig siratta az éjszakát.

Azt hitted nagy voltál az asztalra tett székre ülve,
egy tábla szalonnával siettel gyermekeidhez

Sírd ki magad cigányember,
majd nézz gyermeked szemébe,
mert ott van a jövő.

Élete

1964. március 18-án született Nagyölveden. Jelenleg Csatán él feleségével, egy szép cigányasszonnyal, Szilviával, és három gyermekével Ernővel, Jolikával és a kis Istvánkával. Az itteni cigány közösségi ház vezetője, szereti a munkáját, mert tenni akar valami szépet s valami jót. Szereti az embereket, s bízik egy szebb jövőbe, még akkor is, ha hétköznapijaiba sokszor ellenséges cigány képpel találkozik. Nem különbözik egyetlen embertől sem a földön, ő is örül a szépnek, sír, ölel anyát, szeretőt s gyermekeket.

Gyarlóságában is hasonlít mindenkire. Magyarcigánysága jelen volt születésekor, itt van vele most is, és ott lesz vele az út végén is. Erős, mert az ISTENE vele van, s mutatja az utat, amin neki mennie kell...

Pályafutása

„Az első kötet után azt mondtam, hogy nem írok le egy betűt sem. Soha többet. Be kellett látnom, hogy alig tudtam valami vidámságot írni cigány népemről. Persze kívülről azt látják rajtunk, hogy mulatunk és vigadozunk, de nagy bennünk a fájdalom: elvesztettük identitásunkat, bánatosak vagyunk. 2017 novemberében mégis azt éreztem, hogy újra írnom kell, ráadásul a családom is egyre többször biztatott rá. Márciusig rengeteg versem született, a legújabb kötetbe csak egy válogatás került be ezek közül.

Már 1982-ben írtam szerelmes verseket, de igazán csak az ezredforduló tájékán kezdtem el alkotni – az első komolyabb költeményem a Cigány című, melynek tematikája azóta is meghatározza a többi. De nem csak írtam ám!

Kevesen tudják rólam, de sokáig rockzenét játszottam – Hobót, Vikidált, Korált, Piramist, csak hogy néhányat említsek – a hangom mára viszont megkopott kicsit. A gyerekeim is a bakelitlemezzel játszó mellett nőttek fel, máig emlékszek rá, mennyit hallgattuk az István, a királyt. Cigány emberek! De ugyanúgy szerettük a muzsikát is.”

Richard Ricco Šárközi

(1987)

Richard Šárközi - "Ricco" roma énekes, zenész családból származik, Pozsonyban él. Operaéneket tanult a pozsonyi konzervatóriumban. 2009-ben autóbalesetet szenvedett, azóta tolószékbe került.

2008-2009 között a Barbora Botošová vezette Bohémiens zenekarral dolgozott együtt. 2012-ben a Kantiléna énekverseny díjazottja lett, amelyet Karol Duchoň énekes tiszteletére rendeznek. 2014-ben Klaudia Farkašovával duóként részt vett az X-faktor énekversenyen, ahol döntőbe jutottak és második helyezést értek el. 2017-ben ismét Klaudia Farkašovával duóban nyerte meg az X-faktor verseny magyar változatát. Szlovákiában és Magyarországon nagyon ismert dalokat adott ki, mint:

- RICCO & CLAUDIA - Tajný sen, Anjel, Poslednýkrát, stb.

Horváth Annamária

2018-ban vált híressé Annamária, mikor egy iskolai futóversenyen balerinacipőben futva nyerte el az első helyezést.

Kiderült, hogy hat testvérével és szüleivel nehéz körülmények között él a szepsi roma telepen.

Az elért siker után támogatók sportcipővel és ruhával szponzorálták, Pecze Norbert, a Szepsi Atlétikai Klub elnöke pedig szárnyai alá vette, és edzésekkel készítette fel az újabb versenyekre.

2021-ben serdülő kategóriában 1500 méteren szlovák bajnok lett.

KÜLFÖÖDI
ROMA HÖSÖK

Balogh Attila

(1956)

Költő, író, újságíró

Sziksón született, 1956. február 3.-án egy szegény magyar cigány családba hetedik, utolsó gyermekként. Édesapja Balogh Béla, édesanyja Budai Irén.

Születése után egy évvel gyermekbénulás miatt mozgássérültté vált, emiatt családjával csak az iskolai tanítási szünetekben élt, a tanév többi idejében a nagybárci kollégiumban. Az iskolai évek, elsősorban a nevelők, tanárok rasszista megnyilvánulásai nyomon követhetőek költészetében. De emellett az iskolai társai elvesztése is jelentős hatást gyakorolt költészetére. Hazalátogatásai során azonban ugyan ezek a durvaságok eltűntek, de az akadálymentesített körülmények nem voltak adottak, gyermekként a cigánytelepen is ki volt téve a betegsége miatti megbélyegzésnek.

Az általános iskola elvégzése után francia női szabó lett, közterületfenntartók és kukások számára varrt mellényeket. Ennek hatására úgy döntött, hogy leérettségizik, felvételt nyert az ELTE magyar-könyvtár szakára, ahonnan fél év után elbocsájtották, mert vallási meggyőződése miatt rossz viszonya lett az egyik oktatójával. Ezt követően Kuklay Antal katolikus pap hatására részt vett a cigánypasztorációban, majd a Katolikus Hittudományi Akadémiára járt, görögkatolikus papnak készült, tanulmányait azonban nem tudta befejezni, mert 1979-ben feleségével Ebner Orsolyával megszületett első gyermekük.

Több munkahelyen is dolgozott, például gyógygondozó, könyvtáros. Különböző lapoknál írt-Amaro Drom,1994-ben önálló lapot indított Cigányfűró címen, viszonyt anyagi források hiánya miatt csak 1998-ig működtette. Ezt követően egy ideig a Rádió C-ben vezetett műsort.

Jelenleg szabadúszó művészként publikál különböző heti-, illetve havi lapokba, úgymint az Élet és Irodalomba, vagy a Mozgó Világba.

2010-től a Holland Református Egyház és a magyarországi Jezsuita Rend együttműködéséből önkéntes, társadalmi munkaként szociális foglalkozásokat vezet függőbetegek felzárkóztatására.

2013-ban megkapta a Párhuzamos Kultúráért díjat

Művei:

- Lendítem lábamat-1980
- Balogh Attila versei-1991
- József Attila a peep-showban. Esszék, HumoRom és az utolsó vers; Filum-1997
- Egyvéleményen-2003
- Óvatos emlékezés (2014)
- A lélek infarktusi (2016)

Bada Márta

(1951)

Roma származású magyar festőművész.

1956.márciu.19-én született Erdőtarcsán, egy ötgyermekes családból származik, már nagyon korán érdekelte a festészet, ezért jelentkezett a pesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumba, de nem vették fel.

1963–1976 között a budapesti Épületkerámiai Vállalatnál dolgozott mint segédmunkás, kézfestőként padlólapokat is tervezett, később Gödöllőn vállalt takarítást a városgazdálkodásnál, s ebből biztosította megélhetését.

1973 óta fest rendszeresen, kezdetben amatőr festőknek hirdetett pályázatokon vett részt. Segítette őt a festésben László Lilla rajztanár, továbbá a Gödöllői művésztelep vezetője és Mizser Pál festőművész.

A nagy festők közül Munkácsy Mihály, Szinyei Merse Pál, Vincent van Gogh és Péli Tamás festészete volt rá nagy hatással. Képein impresszionisztikus, gazdag színvilággal ábrázolja a gödöllői tájat, az ott élő romákat és megelevenít egy színes mesevilágot. Képeinek alakjai gyakran asszonyok, lányok, madonnák, rajtuk keresztül mutatja be sorstársai életét. Kedvelt témája a tenger és annak élővilága is.

Festői pályáját segítette Daróczi Ágnes művelődéskutató, Lakatos Menyhért, Zsigó Jenő és Sári Katalin művészettörténész. 1979-ben vett részt először csoportos kiállításon Budapesten, majd első önálló kiállítására 1982-ben a Gödöllői Galériában került sor.

Egyre több csoportos roma kiállításra válogatták és válogatják be képeit, de voltak kiállításai külföldön is. Ma már megtalálhatók képei külföldi és hazai magángyűjteményekben, a Néprajzi Múzeumban, a Roma Parlament Képtárában, a Közéleti Roma Nők Egyesületében, a Magyar Művelődési Intézet Gyűjteményében.

A 2009-es Cigány festészet című albumban megjelent festményei:

Tájképek:

Erdőrészlet
Park
Gödöllői erdő

Figurális képek:

Szépasszonyok a szigeten
Testvérek
Kurvák
Portré

Mitológia és álmvilág:

Vízitündér
Magdolna sárkánnyal
Túl az Óperencián...

*Bada Márta: Cigány
mese / Gypsy tale*

Dankó István (1858-1903)

Magyar cigánymuzsikus, nótaszerző. 1858.június.14.-én született Szeged-Felsőtanyán. Szülei, Dankó István és Mijó Rozália első gyermekeként látta meg a napvilágot, kilencéves volt, amikor édesapját elvesztette. Vele együtt három húga maradt még félárván. Apja halálát követően nem folytathatta az iskolát. Három elemi: egy református, meg egy lutheránus osztályt végzett el. Szeretett olvasni, gyakran kért kölcsön könyveket diáktársaitól, később saját könyvtára is lett. Leginkább Alexandre Dumas, Victor Hugo és Jókai Mór műveit kedvelte.

Erdélyi Náci két hónapig tanította hegedülni, hamarosan azonban munkát kellett vállalnia: vályogvetőként kereste kenyerét. Virtuóz ugyan nem lett, de kortársai beszámolói szerint szívéből jött a zene, amikor játszott.

15 éves volt, amikor szülőfalujában megszervezte cigányzenekarát, melynek egyben vezetője is volt. A környékbeli tanyavilágban zenéltek, mivel olcsó muzsikusra volt kereslet, gyakran léptek fel némi pénzért, ételért vagy borért cserébe.

17 éves korában Pista beleszeretett Joó Ferenc arcképfestő lányába Ilonkába, aki akkor 13 éves volt. Három évvel később kétszeri sikertelen leányszöktetés után, végül harmadjára oltárhoz vitte a lányt, a kisteleki templomban. Két gyermekük még kicsi korában elhunyt.

Később Szegedre került. Blaha Lujza előadása révén tettek szert népszerűsége első dalai. 1890-ben Budapestre utazott, majd 1895-ben elnyerte az Új Idők pályadíját azzal, hogy Pósa Lajos balatoni nótáit megzenésítette.

Az 1890-es években beutazta Magyarországot a daltársulatával, felléptek az Alföldön, valamint a Felvidék nagyobb városaiban, s ennek köszönhetően a német daltársulatok népszerűsége a háttérbe szorult. Megfordultak Oroszországban is, Moszkvában játszottak.

A cári udvarban adott koncerttel olyan sikert arattak, hogy az előadás után Miklós herceg odalépett Dankóhoz, és a muzsikus ujjára húzta legszebb briliánsgyűrűjét. A többi vendég látva a jelenetet, rendre odament hozzá gratulálni, s Dankó mindegyik ujjára került egy-egy gyűrű. Miután megteltek a kezei, a következőt mondta egy sóhaj kíséretében: „Drága jó Istenem! Miért adtál nekünk csak tíz ujjat...?!“

A kottaíráshoz nem értett, így dalait mások jegyezték le. Életét végig kísérte a nyomor. Tüdőbaja egyre súlyosbodott, ekkor a „Pósa-asztal" társasága indított számára gyűjtést, adományok érkeztek az egész országból a gyógyíttatására. Sanremóba küldték, ahol egy télen át kúrálták, azonban egészsége már nem tudott helyre jönni: 1903. március 29-én hunyt el, sógora budai lakásában érte a halál.

Művei:

400 önálló népies műdalt írt:

- Eltörött a hegedűm
- Egy cica, két cica
- Most van a nap lemenőbe
- Nem vagy legény, Berci
- Az a szép ,akinek a szeme kék
- Most van a nap lemenőben

Farkas Franciska

(1984)

Magyar színésznő, drámapedagógus, modell.

1984. november 5-én Gyöngyösön született. Szülei Domoszlóról származnak. Néhány hetes korában Budapestre költöztek, két testvére van. Szülei elváltak. Édesanyja újságíróként Londonban dolgozik ,édesapja kereskedő.

A pesti Sylvester János Protestáns Gimnáziumba járt, de már korán kirekesztették roma származása miatt. a pécsi Gandhi Gimnáziumban érettségizett, majd a Wesley János Lelkészképző Főiskola szociális munkásszakán végzett. Jelnyelvi tolmács végzettséget szerzett a Hallatlan Alapítványnál. A Független Médiaközpontban újságírást tanult. Fiatalként amatőr színészként játszott az elsősorban tehetséges roma gyerekek képzésére létrejött Karaván Művészeti Alapítványnál.

2016-ban Novák Erikkel forgatókönyvet kezdett írni.

2017 őszén önálló estre készül Karafiáth Orsolya rendezésében. A Harmadik Hely lakásszínházban Gorkij című novellát adja elő.

2017-ben a Drámapedagógiai Társaságnál drámapedagógusnak tanult. A vizsga után már egyedül is oktathat.

2020 januárjában debütált első önálló estje. Gorkij: Makar Csudra címmel

Filmek:

- 2019 - *Felülnézet* - Niki
- 2018 - *Szeretlek, mint állat!*
 - 2018 - *Örök tél*
- 2017 - *Brazilok* - Puporka Rozi
- 2016 - *Fizetős nap* - Gina
- 2015 - *Besúgók* - Csenge
 - 2015 - *Határ* - Vera
- 2015 - *Fehér farkas* - Niki
- 2014 - *A zürichi expressz* - Viktória
 - 2012 - *A víz hangja*

Díjak, elismerések:

- 2015 - *Glamour - Women of the Year* Az év színésznője jelölés
- 2017 - *Televíziós Újságírók díj - A legjobb mellékszereplő - Aranyélet*
- 2017 - *InStyle Award - Az elmúlt év legszebb magyar címlapsztár jelölés*
 - 2017 - *InStyle Award- új fiatal tehetség jelölés*
- 2017 - *Televíziós Újságírók Díj - A legjobb mellékszereplő díj Az aranyélet*
- 2017 – *Comet-díj - A legjobb színésznő jelölés*

Horváth József

(1990)

„Ha már egy ember életét meg tudom menteni vagy változtatni, már megérte élnem.”

A karcagi cigánytelepről származó roma rákkutató, akire az emberek hősként tekintenek. Horváth József mélyszegénységből küzdötte fel magát a kitartásával és az igyekezetével. Az általános és a középiskolát is osztályelsőként zárta, a szüleinek és a tanárainak a támogatásának és a biztatásának köszönhetően kellő ambíciózussal rendelkezett ahhoz, hogy ki tudjon törni a szegény körülményei közül. Sokáig olyan vezető szeretett volna lenni, aki segíti a cigányok jogi ügyeit. A Szentannai Sámuel Mezőgazdasági Szakközépiskolában fordult a természettudományok felé. Végül a Debreceni Egyetem biológia szakára jelentkezett. Először alapszakon biológusként, majd molekuláris biológia mesterszakon végzett. A szakmai mellett családi álma is teljesült. Boldog házasságban él feleségével, akivel a közös kisfiúk 2020 augusztusában látott napvilágot.

Mindig is a genetikai eredetű betegségek érdekelték. Még középiskolás korában elkezdett foglalkozni a Cannabis sativa (kender) idegélettani hatásmechanizmusával. A kannabidiol (CBD) orvosi felhasználása a fő kutatási területe. A magas CBD-tartalmú kivonatokban nincs pszichoaktív anyag, terápiás szerek készülnek belőlük. Áttörést jelentett számára egy 4 éves agydaganatos kislány életének megmentése, ezután egyre biztosabbá vált abban, hogy komolyabban kell foglalkoznia a CBD-vel és annak hatásával a daganatos megbetegedésekre. Azóta József már cégtulajdonos Ausztriában: saját CBD-t, gyógygomba-kivonatokot, vitamin-komplexeket forgalmaz.

Naponta több száz e-mailre válaszol, amelyben tanácsot kérnek tőle a betegek egészségi állapotuk javítására. Több ezer embernek segített már így egyénre szabottan. Elsődleges célcsoportját a daganatos betegek jelentik. Rengeteget szerepelt a médiában, motivációs előadásokat is tartott hátrányos helyzetű fiataloknak, hogyan tudnak egy-egy nehéz életszakaszon átjutni. Amikor már minden szakad, hogyan maradhat meg a hitük. Fontos számára, hogy minél több fiatalhoz, legfőképp cigánytelepeken élő hozzá hasonló emberekhez eljusson a története, ezáltal inspirálva őket arra, hogy kellő kitartással ki lehet törni és valóra lehet váltani az álmaikat. Eddigi munkája folyamán több díjat is kiérdemelt. 2015-ben a Nemzetközi Roma Napon neki ítelték az Aranypánt Díjat: a hagyományteremtő elismerést olyan roma hétköznapi hősök kaphatják, akik a mindennapi életükben példaként szolgálnak romák és nem romák számára. Egy évvel később Gergely Alexandra emlékdíjjal ismerték el.

Bangó Margit

1950. április 4.-én született Vásárosnaményben Szabó Margit néven, zenészcsaládba. Édesapja cimbalmos volt, édesanyjának mai napig emlékszik gyönyörű énekhangjára.

Gyermekei Bangó Marika, első férje Bangó Lajos volt, de válása után már nem tudta elhagyni a Bangó nevet, ezzel a névvel lépett be a zenei köztudatba, azóta művésznévként használja. Később újra férjhez ment Horváth Elemérhez, majd tíz évig volt párja Járóka Sándor cigányprímás.

Karrierje

1967-ben, 17 évesen édesanyja biztatására jelentkezett a Magyar Rádió tehetségkutató versenyére, mely után a rádió felvételeket készített vele. A magyar nóta és cigánydalok százait tanulta meg és adta elő ahol csak lehetett. Énekelt Brüsszelben, egy jól menő étteremében 5 évig, de fellépett a Moulin Rouge színpadán, és járta az országot folklór műsorával is.

A 90-es évek elején a 100 tagú cigányzenekar szólistája lett. Több mint tíz évig a Száztagú Cigányzenekarral énekelt, akikkel együtt 2001-ben Magyar Örökség díjban részesítette a köztársasági elnök.

2009-ben ünnepelte karrierje 40. jubileumát, amit teltházas dupla koncerttel ünnepeltek. 2015 -ben a Sláger TV-n futó Halk Zene Szól az Éjszakában című műsorába hétről-hétre hívta meg hazánk legnagyobb művészeit, énekeseit és fiatal feltörekvő tehetségei.

2019-ben szülővárosában múzeum nyílt a használati tárgyaiból, emlékeiből gyerekkori házában.

Fontosabb díjai:

1994 - Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt

2004 - A Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje

2006 - Kossuth-díj

2010 - Fonogram díj - Az év hazai szórakoztató zenei albuma

Radics Georgina

Radics Georgina, művésznevén Radics Gigi (Salgótarján, 1996. augusztus 18.–) magyar énekesnő, aki először a Megasztár 5-ben tűnt fel, ahol a legjobb 24-ből esett ki, majd két évre rá a 2012-es Megasztár 6 győztese lett.

Radics Gigi tehetségét apukája fedezte fel 6 éves korában, és elhatározta, segíteni fogja énekesi karrierjében. 8 évesen zenekart szervezett neki, amellyel ingyen járták az országot, és különböző fellépésekkel próbálták Giginak hírnevet szerezni. 10 éves korában az akkori menedzsere klipet készített Gigiről, "Suli után" címmel, ez lett első saját dala, amely nem aratott nagy sikert, ugyanis nem szerzett vele országos hírnevet, ahogy tervezték. Gigi kiskora óta elismert énekesnő szeretne lenni, amely mostanra már sikerült, bár rengeteg próbálkozás árán. Az énekesnő 2011 februárjában "Most miért félsz" címmel kislemezt és videoklipet jelentetett meg, majd 2011 őszén jelentkezett a tehetségkutató következő szériájába. (Bár előtte már a Megasztár 4-ben is feltűnt, ott a legjobb 200-ig jutott 2008-ban.) A Megasztár 6 döntői során végig őt tartották a legesélyesebbnek a győzelemre, majd a május 25-i fináléban hatalmas szavazati fölényrel győzedelmeskedett Szakos Andrea felett. A döntőben az eddigi győztesek és az amerikai sztár, Flo Rida is fellépett vele. Ezzel is egy álma vált valóra.

Radics Gigi legújabb, *Barna lány* című dalában vall saját élete nehézségeiről, amelyeket bőrszíne miatt kellett megélnie.

„A dal konkrétan a rasszizmusról szól. Szerintem ez egy nagyon fontos téma mindenhol a világon. Nagyon remélem, ha az emberek meghallják ezt a dalt, akkor valami megváltozik bennük. Nagyon fontos nekem ez a dal, az én életemet írja le és annyira szépen meg lett fogalmazva a szöveg, hogy amikor megláttam, majdnem sírva fakadtam” - mesélte a 18. születésnapjára készülő énekesnő az Aktívnek.

Gigi, akinek fontosak a roma tradíciók, már maga is szembesült a negatív megkülönböztetéssel. „Mi is roma családból származunk, és látjuk azt, hogy mik történnek nap, mint nap, különböző helyeken, de velünk is történtek már kellemetlenségek. Egyik nap például indultunk fellépni, és az utcánkban elhajtott egy kocsi, amiből ordibáltak ki, hogy bűdös cigányok.”

Alba Flores

Alba González Villa 1986. október 27-én született Madridban. Antonio Flores zenésznek és Ana Villa színházi producernek egyetlen lánya. Nagyszülei is már a zenében vagy a színházi életben voltak ismertek. Alba 9 éves volt, mikor édesapja meghalt. 15 napra rá pedig nagymamáját is elvesztette.

Nyíltan felvállalja lesbikusságát, valamint azt is, hogy cigány. Aktív szövetségese és támogatója az LGBT, és a spanyol cigány közösségnek, valamint kampányolt a nők jogaiért is. Részt vesz a feminizmusról szóló tárgyalásokon és érdekképviselőken.

Karrierje

Alba 13 évesen kezdett el a színészettel foglalkozni. Először a színházban vállalt szerepeket, majd legelső filmes szerepét 2005-ben kapta. A következő években csak kisebb szerepeket kapott sorozatokban, minősze egy-egy epizód erejéig. Az első nagy áttörést a karrierjében a Vis a Vis (Bebörtönözve) sorozattal értel el. 2015-ben beválogatták az egyik főszereplőnek, Saray Vargas de Jesús-nak, aki egy 4 év börtönre ítélt spanyol cigány lány. Alba az alakításáért megkapta első díját.

A La Casa de Papel (A nagy pénzrablás) sorozat indulásakor 2017-ben a sorozat producere felhívta Albát, hogy lenne-e kedve szerepelni a sorozatban. Albának egyetlen meghallgatásra sem kellett elmennie a többi szereplővel szemben, ugyanis a producer Nairobi szerepét kimondottan Albának írta meg. Az első évad után a sorozat forgatását abbahagyták, ugyanis nem akott akkora sikert mint amire számítottak a készítők. 2017-ben ezt a sorozatot is felvásárolta a Netflix. Ezután jött a nem várt siker. Ez a siker a készítőket a sorozat folytatására sarkallta. Jelenleg az 5. évadon dolgoznak.

DÍJAI

- 2015 - Ondas Awards - Best Female Performer in Fiction (Vis a vis)
- 2017 - Spanish Actor's Union Awards - Best Supporting Actress in a Television Series (Vis a vis)
- 2019 - Premios Iris - Best Actress (La casa de papel)
- 2020 - Platino Awards for Ibero - American Cinema Best Supporting Actress (La casa de papel)

Gypsy Kings

A Gipsy Kings egy Franciaországban letelepedett spanyol együttes, amely flamenco-popdalokat játszik. Két spanyol cigány család leszármazottjaiból áll: a Reyes és a Baliardo testvérek. Az együttes fővokálisa Nicolás Reyes. Dalaikat spanyol alapú, francia, olasz és cigány szavakkal kevert nyelven adják elő.

Az együttes két családból áll: Reyes és Baliardo (A reyes egyébként 'királyt' jelent spanyolul, innen származik az együttes elnevezése is). Unokatestvérei a híres flamencoművész Manitas de Platának, akinek az unokája Tonino Baliardo gitároshoz ment férjhez. Nicolás, Canut, Paul, André és Patchai Reyes José Reyes flamencoénekes fiai. A tagok:

- Reyes: vezető vokál, gitár
- Paul Reyes: háttérvokál, gitár
- Canut Reyes: háttérvokál, gitár
- Patchai Reyes: háttérvokál, gitár
- André Reyes: háttérvokál, gitár
 - Diego Baliardo: gitár
 - Paco Baliardo: gitár
- Tonino Baliardo: vezető gitár

A csapat egy dél-francia falucskában kezdetben Los Reyes néven működött. Kezdetben utcazenészként, majd "lagzizenekarként" keresték a pénzt, állandóan úton voltak, így alakult ki a Gipsy Kings név. Az együttes egyik legfontosabb szerepe az volt, hogy megmutatták a világnak a spanyol flamencóban rejlő lehetőségeket. A legendás együttes tagjai 1988-tól a műfaj világsztárjainak számítanak, az elmúlt három évtizedben uralták a világzenei listákat. Megfordultak a világ összes jelentősebb koncerttermében a Hollywood Bowltól a Royal Albert Hallig.

1978-ban robbantak be, amikor Saint-Tropez leghíresebb lakója, Brigitte Bardot meghívta őket, hogy szórakoztassák egy magánpartin. Ezután az együttes a milliárdosok kedvencévé vált, és fellépett a nemzetközi sztárok fogadásain és partijain. 1987-ben úgy döntöttek, hogy megalapítják a GIPSY KINGS-t, a siker pedig gyorsan jött az olyan időtlen dalokkal, mint például a „Bamboleo”, ami egyben az első albumuk címe is. Ők lettek az első olyan roma csoport, akik kiérdemelték az Aranylemezt az Egyesült Államokban. 35 éves pályafutásuk alatt több héten keresztül vezették a slágerlistákat a „Volare”, „DjobiDjoba”, „Baila me”, „Bamboleo” című dalokkal. A GIPSY KINGS ma is a spanyol cigány kultúra legismertebb nagykövete.

Kidolgozta:

Friderika Balog

Sabína Váradiová

Jessica Grľáková

Maroš Balog

Kiara Botošová

Katarína Horváth

Cynthia Ferkóová

Alex Agócs

Vivien Portelekiová

Adam Csonka

Antónia Szitaiová

Diana Filepová

Andrea Bariová

Barbara Ruszóová

Beáta Bariová

Dorina Balogová

Diana Csóková

Géza Váradi

Bettina Lakatoš

Gyöngyi Horváth